

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MICHALA BOBKA
predstavljeni 20. decembra 2017¹

Zadeva C-571/17 PPU

**Openbaar Ministerie
proti
Sametu Ardicu**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,
ki ga je vložilo Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska))

„Predhodno odločanje – Evropski nalog za prijetje – Okvirni sklep 2002/584/PNZ – Evropski nalog za prijetje, izdan zaradi izvršitve kazni odvzema prostosti – Razlogi za fakultativno neizvršitev – Člen 4a Okvirnega sklepa – Pojem ‚sojenje, ki se je zaključilo z odločbo‘ – Obseg – Oseba, ki je bila pravnomočno obsojena na kazen odvzema prostosti v okviru sojenja, ki je potekalo v navzočnosti zadevne osebe – Pogojna odložitev izvršitve delno prestane kazni odvzema prostosti – Nespoštovanje postavljenih pogojev – Kasnejši postopek, ki se je zaključil s preklicem odložitve izvršitve kazni – Postopek, ki je potekal v nenavzočnosti zadevne osebe“

I. Uvod

1. Nemški pravosodni organ je izdal evropski nalog za prijetje (ENP) za nemškega državljana Sameta Ardica. Ta organ zahteva izročitev S. Ardica, ki je trenutno v priporu na Nizozemskem, zaradi izvršitve preostanka kazni iz dveh sodb, s katerima sta mu bili izrečeni kazni odvzema prostosti. Najprej je S. Ardic prestal del teh kazni, nato pa je bila njuna izvršitev pogojno odložena. To odložitev izvršitve so kasneje preklicali, ker naj S. Ardic ne bi spoštoval pogojev pogojnega odpusta.
2. Na sojenjih, ki sta se zaključili z dvema pravnomočnima sodbama, s katerima je bil obsojen na dve kazni odvzema prostosti, je bil S. Ardic navzoč, medtem ko se postopka, ki se je zaključil z odločbama o preklicu odložitve izvršitve preostalega dela navedenih kazni, ni udeležil.
3. Ta zadeva se nanaša na področje uporabe člena 4a Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ.² Predložitveno sodišče se sprašuje, ali pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, ki se pojavi v njem, zadeva postopek, ki se je končal z odločbama o preklicu pogojne odložitve izvršitve preostanka kazni odvzema prostosti.

¹ Jezik izvornika: francoščina.

² Okvirni sklep Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24; v nadaljevanju: Okvirni sklep).

II. Pravni okvir

A. EKČP

4. Člen 6(1) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin³ (v nadaljevanju: EKČP) določa:

„Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ali o kakršni koli kazenski obtožbi zoper njega pravično in javno ter v razumnem roku odloča neodvisno in nepristransko z zakonom ustanovljeno sodišče. [...]“

B. Pravo Unije

1. Listina

5. Člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) določa:

„Vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s pogoji, določenimi v tem členu.

Vsakdo ima pravico, da o njegovi zadevi pravično, javno in v razumnem roku odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče. Vsakdo ima možnost svetovanja, obrambe in zastopanja.

[...]“

6. V skladu s členom 48(2) Listine je „[v]sakemu obdolžencu [...] zagotovljena pravica do obrambe“.

2. Okvirni sklep

7. Člen 1(2) Okvirnega sklepa določa, da „[d]ržave članice izvršijo vsak [ENP] na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa“.

8. Člen 1(3) določa, da navedeni okvirni sklep „ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 [PEU]“.

9. Člen 4a Okvirnega sklepa je bil uveden z Okvirnim sklepom 2009/299/PNZ⁴ zaradi določitve fakultativnega razloga za zavrnitev izvršitve ENP, če oseba ni bila osebno navzoča na svojem sojenju:

„1. Izvršitveni sodni organ lahko prav tako zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan za izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, ki vključuje odvzem prostosti, če oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo, razen če je v evropskem nalogu za prijetje navedeno, da je bila oseba v skladu z dodatnimi procesnimi zahtevami, določenimi v nacionalnem pravu odreditvene države članice:

(a) pravočasno

³ Podpisana v Rimu, 4. novembra 1950.

⁴ Okvirni sklep Sveta z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitev procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe (UL 2009, L 81, str. 24).

(i) osebno povabljena in tako obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, ki se je zaključilo z odločbo, ali če je bila zadevna oseba dejansko kako drugače uradno obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, in sicer tako, da je mogoče nedvoumno sklepati, da je bila ta oseba seznanjena z načrtovanim sojenjem,

in

(ii) obveščena, da se odločba lahko izreče, če se sojenja ne udeleži,

ali

(b) je bila seznanjena z načrtovanim sojenjem in je pooblastila pravnega zastopnika, ki ga je imenovala sama ali ga je imenovala država, da jo zastopa na sojenju, in jo je ta zastopnik na sojenju dejansko zastopal,

ali

(c) potem ko ji je bila vročena odločba in je bila izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preučijo, in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe:

(i) izrecno izjavila, da ne izpodbija odločbe,

ali

(ii) ni zahtevala ponovnega sojenja ali vložila pritožbe v ustreznem roku;

ali

(d) ji odločba ni bila osebno vročena, ampak:

(i) ji bo osebno vročena nemudoma po predaji in bo izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preučijo, in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe,

in

(ii) bo obveščena o roku, v katerem mora zahtevati ponovno sojenje ali vložiti pritožbo, kakor je navedeno v zadevnem evropskem nalogu za prijetje.

[...]“

III. Dejansko stanje, postopek v glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

10. Officier van justitie bij de rechtbank (državni tožilec pri sodišču, Nizozemska) je 13. junija 2017 pri Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska) (predložitveno sodišče) vložil zahtevo za obravnavo EPN, ki ga je 9. maja 2017 izdalo Staatsanwaltschaft Stuttgart (državno tožilstvo v Stuttgartu, Nemčija).

11. Ta ENP se nanaša na prijetje in predajo nemškega državljana S. Ardic zaradi izvršitve dveh kazni odvzema prostosti v Nemčiji. Ta ENP temelji na dveh pravnomočnih sodbah za devet kaznivih dejanj. Prvič, s sodbo Amtsgericht Böblingen (okrajno sodišče v Böblingnu, Nemčija) z dne 4. marca 2009 je bil S. Ardic obsojen na kazen odvzema prostosti za eno leto in osem mesecev. Drugič, s sodbo Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt (okrajno sodišče Stuttgart-Bad Cannstatt, Nemčija) z dne 10. novembra 2010 je bil S. Ardic obsojen na kazen odvzema prostosti za eno leto in osem mesecev.

12. Del (d) zadevnega EPN potrjuje, da je bil S. Ardic osebno navzoč na sojenju, ki se je zaključilo s tema sodbama.

13. Z dvema odločbama (prva z dne 4. januarja 2010 in druga z dne 31. maja 2011) sta sodišči, ki sta izdali sodbi, navedeni v točki 11 teh sklepnih predlogov, odložili izvršitev preostalega dela v navedenih sodbah določenih kazni.⁵

14. Ti odložitvi izvršitve sta bili preklicani z dvema odločbama Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt (okrajno sodišče Stuttgart-Bad Cannstatt), ki sta bili sprejeti 4. in 18. aprila 2013 (v nadaljevanju: odločbi o preklicu). Izvršitev preostanka kazni odvzema prostosti je bila odrejena zato, ker zadevna oseba ni spoštovala pogojev za pogojni odpust in se je kljub pozivom izmikala nadzoru in navodilom osebe, pristojne za izvršitev njene kazni, ter nadzoru sodišča. Ti odločbi o preklicu sta pravnomočni. S. Ardic mora tako prestati še 338 dni kazni odvzema prostosti, naložene v zadevi, o kateri je 4. marca 2009 razsodilo Amtsgericht Böblingen (okrajno sodišče v Böblingnu), in 340 dni kazni, naložene v zadevi o kateri je 10. novembra 2010 razsodilo Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt (okrajno sodišče Stuttgart-Bad Cannstatt).

15. Predložitveno sodišče je iz zadevnega ENP razbralo, da S. Ardic ni bil osebno navzoč pri postopku, ki se je zaključil s sprejetjem odločb o preklicu, kar je S. Ardic potrdil. Zatrdil je še, da če bi vedel za datum in kraj navedenega sojenja, bi se ga udeležil, da bi pristojno sodišče prepričal, naj ne odredi preklica.

16. V delu (f) ENP (fakultativne informacije o „drugih okoliščinah, pomembnih za zadevo“) je navedeno, da sta bili odločbi o preklicu z javno objavo vročeni zahtevani osebi, ki bo torej morala imeti pravico do naknadnega zaslišanja v zvezi s tema odločbama, ne da bi to neposredno vplivalo na njuno izvršljivost.

17. Po mnenju predložitvenega sodišča nemško pravo določa, da mora sodišče preklicati odločbo o odložitvi izvršitve preostanka kazni, če se obsojenec stalno izogiba nadzoru in navodilom osebe, pristojne za izvršitev njegove kazni, in/ali če ne upošteva pogojev te odložitve. Nasprotno pa se mora nemško sodišče vzdržati takšnega preklica, če zadostuje določitev dodatnih pogojev ali navodil ali podaljšanje preizkusne dobe. Iz odločb o preklicu izhaja, da je Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt (okrajno sodišče Stuttgart-Bad Cannstatt) ugotovilo, da ne bi bilo dovolj določiti dodatne pogoje ali podaljšati preizkusno dobo in da je preklic v skladu z načelom sorazmernosti. Predložitveno sodišče dodaja, da ima pri odločanju o preklicu nemško sodišče možnost proste presoje, ki mu omogoča upoštevanje položaja ali osebnosti zadevne osebe.

18. Glede na sodbo, ki je bila sprejeta v zadevi Zdziaszek, predložitveno sodišče ugotavlja, da je Sodišče zaradi uporabe člena 4a Okvirnega sklepa razločevalo med ukrepi, ki spremenijo obseg izrečene kazni, in ukrepi, ki se nanašajo na podrobna pravila izvršitve kazni odvzema prostosti.⁶ Predložitveno sodišče ugotavlja, da odločbi o preklicu iz postopka v glavni stvari ne spreminjata obsega kazni. Vendar če se

5 Tu gre za ukrep, določen v nemškem pravu, poimenovan „*Aussetzung des Strafrestes bei zeitiger Freiheitsstrafe*“ (odložitev preostalega dela kazni pri kazni odvzema prostosti). Ta ukrep vključuje pogojni odpust, če je bil del kazni odvzema prostosti že prestan. Glej tudi točko 30 teh sklepnih predlogov.

6 Sodba z dne 10. avgusta 2017, Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, točka 85).

upošteva višja raven zaščite, ki je zagotovljena z Listino, naj to ne bi nujno pomenilo, da se za odločbe o preklicu člen 4a Okvirnega sklepa ne uporablja. Predložitveno sodišče namreč ugotavlja, da je možno, da ima za zadevno osebo odločba o preklicu tako velik pomen kot sodba, s katero se izreče enotna kazen (kot je bilo to v zadevi *Zdziaszek*), če ima sodišče možnost proste presoje.

19. V teh okoliščinah je Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Če je bila zahtevana oseba pravnomočno razglašena za krivo v okviru postopka, ki je potekal v njeni navzočnosti, in je bila obsojena na zaporno kazen, katere izvršitev je pogojna, ali poznejši postopek, v katerem sodišče brez navzočnosti zahtevane osebe odredi preklic te odložitve izvršitve kazni zaradi neizpolnjevanja pogojev ter izmikanja nadzoru in navodilom osebe, pristojne za izvršitev njene kazni, pomeni ‚sojenje, ki se je zaključilo z odločbo‘, v smislu člena 4a Okvirnega sklepa [2002/584]?“

IV. Nujni postopek pred Sodiščem

20. Predložitveno sodišče je zaprosilo, naj se ta predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku v skladu s členom 107 Poslovnika Sodišča. V utemeljitev te prošnje je navedlo, da se zastavljeno vprašanje za predhodno odločanje nanaša na razlago Okvirnega sklepa, ki spada v okvir naslova V tretjega dela Pogodbe DEU. Navedlo je tudi, da je zadevni osebi odvzeta prostost na Nizozemskem, kjer čaka na izid postopka v zvezi s predajo. Nujni odgovor Sodišča bo neposredno in odločilno vplival na trajanje odvzema prostosti zadevni osebi.

21. Peti senat Sodišča je 12. oktobra 2017 odločil, da ugodi tej prošnji.

22. Pisna stališča so predložili Openbaar Ministerie (državno tožilstvo, Nizozemska), S. Ardic, nemška in nizozemska vlada ter Evropska komisija. Zgoraj navedeni in irska vlada so podali ustna stališča na obravnavi, ki je potekala 22. novembra 2017.

V. Presoja

23. Z vprašanjem za predhodno odločanje predložitveno sodišče sprašuje, ali pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu člena 4a(1), uvodni stavek, Okvirnega sklepa vključuje postopek, ki se je zaključil z odločbo o preklicu odložitve izvršitve preostanka kazni odvzema prostosti, ki je bila pravnomočna. Ta zadeva se tako nanaša na področje uporabe člena 4a Okvirnega sklepa.

24. Ti sklepni predlogi so strukturirani, kot sledi. Po nekaj predhodnih preudarkih o upoštevnem nemškem postopkovnem pravnem okviru in sodni praksi ESČP (A) bom najprej podal razlago člena 4a Okvirnega sklepa (B). Nato bom proučil specifično vprašanje razveljavitve odločbe o odložitvi izvršitve preostanka kazni odvzema prostosti v okviru člena 4a Okvirnega sklepa (C). Na koncu bom na kratko navedel še nekaj pripomb v zvezi s temeljnimi pravicami v sistemu Okvirnega sklepa (D).

A. Predhodna pojasnila

25. Vprašanje za predhodno odločanje, zastavljeno v tej zadevi, je tesno povezano z vprašanji, ki jih je Sodišče obravnavalo v zadevah *Tupikas* (C-270/17 PPU) in *Zdziaszek* (C-271/17 PPU). V prvi od teh zadev je Sodišče zlasti navedlo, da je treba pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, zaradi uporabe člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da se v primeru, v katerem je postopek zajemal več stopenj, nanaša na pritožbeno stopnjo, če je bilo z odločbo, ki je bila izdana ob koncu postopka na

tej stopnji, pravnomočno odločeno o krivdi zadevne osebe in njeni kazni.⁷ V zadevi Zdiaszek je Sodišče razsodilo, da se pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, nanaša tudi na kasnejše postopke (kot so tisti, ki se zaključijo s sodbo, s katero se izreče enotna kazen), v katerih se na koncu izda odločba, s katero je pravnomočno spremenjena višina prvotno izrečenih kazni, če je imel organ, ki je izdal te odločbe, na voljo neko polje proste presoje.⁸

26. V zadnjenavedeni sodbi je Sodišče ob sklicevanju na sodbo ESČP v zadevi Boulois⁹ tudi pojasnilo, da „je treba [ločiti] [...] ukrepe[, ki spreminjajo obseg naložene ali naloženih kazni,] od ukrepov, ki se nanašajo na podrobna pravila izvršitve zaporne kazni. Poleg tega iz sodne prakse ESČP izhaja, da se člen 6(1) EKČP ne uporabi za vprašanja v zvezi s podrobnimi pravili izvršitve zaporne kazni, zlasti ne za tista, ki se nanašajo na začasno izpustitev“.¹⁰

27. V tem okviru je vprašanje za predhodno odločanje, ki ga v tej zadevi postavlja predložitveno sodišče, povezano z razlikovanjem med odločbami o ugotovitvi krivde in določitvi kazni na eni ter odločbami o „podrobnih pravilih izvršitve zaporne kazni“ na drugi strani. V skladu s sodbo Zdiaszek zadnjenavedene ne spadajo na področje uporabe člena 6(1) EKČP,¹¹ kar bi se lahko razlagalo tako, da so takšna „podrobna pravila izvršitve“ izvzeta s področja uporabe člena 4a Okvirnega sklepa.

28. Za koristen odgovor predložitvenemu sodišču v tej zadevi je najprej treba podati dve pojasnili. Na prvem mestu je treba pojasniti, kakšna točno je v nemškem pravu narava postopka, ki se zaključi z odločbo o preklicu pogojne izvršitve preostanka kazni odvzema prostosti (1). Na drugem mestu se zdi, da se je treba izreči tudi o pojmu „podrobna pravila izvršitve zaporne kazni“ v sodni praksi ESČP (2).

1. Postopek preklica odložitve izvršitve preostanka kazni odvzema prostosti v nemškem pravu

29. Sodišče je nemško vlado pozvalo, naj opiše nemški sistem, ki ureja postopek preklica pogojne izvršitve preostanka kazni odvzema prostosti. Ta vlada je predložila naslednjo razlago.

30. Prvič, člen 57 Strafgesetzbuch (kazenski zakonik; v nadaljevanju: StGB) omogoča pogojno izvršitev z varstvenim nadzorstvom za preostanek kazni odvzema prostosti, ki je bila delno že prestana.¹² Ko sta prestani dve tretjini izrečene kazni, pri čemer je najkrajša doba dva meseca, sodišče ob privolitvi obsojenca odloži izvršitev preostalega dela kazni odvzema prostosti, ko ugotovi, ali je to mogoče upravičiti z interesom javne varnosti.¹³ Ko je prestana polovica trajanja kazni odvzema prostosti, pri čemer je sicer najkrajša doba šest mesecev, sodišče lahko odloži izvrševanje preostalega dela kazni z varstvenim nadzorstvom pod strožjimi pogoji.¹⁴

7 Sodba z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točke 81, 90 in 98).

8 Sodba z dne 10. avgusta 2017, Zdiaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, točki 90 in 96).

9 ESČP, 3. april 2012, Boulois proti Luksemburgu, CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, točka 87.

10 Sodba z dne 10. avgusta 2017, Zdiaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, točka 85).

11 Sodba z dne 10. avgusta 2017, Zdiaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, točka 85).

12 „Aussetzung des Strafrestes bei zeitiger Freiheitsstrafe“.

13 Člen 57(1) StGB.

14 Člen 57(2) StGB.

31. Pristojno sodišče prekliče odložitev izvršitve, če obsojenec očitno ali nenehno krši navodila ali pogoje ali se stalno izmika nadzoru in navodilom osebe, pristojne za izvršitev njegove kazni, saj v tem primeru obstaja nevarnost povratka.¹⁵ Nasprotno pa sodišče ne prekliče odložitve izvršitve, če zadostuje, da predpiše dodatne pogoje ali navodila, zlasti če nad obsojencem uvede nadzor, ki ga opravlja oseba, pristojna za izvršitev njegove kazni, ali podaljša preizkusno dobo ali dobo nadzora.¹⁶ Če se ti pogoji ne upoštevajo, mora sodišče obvezno preklicati odložitev izvršitve preostalega dela kazni.

32. Drugič, poznejše odločbe, povezane z odložitvijo izvršitve preostanka kazni odvzema prostosti z varstvenim nadzorstvom, so urejene s členom 453 Strafprozessordnung (zakonik o kazenskem postopku; v nadaljevanju: StPO). Kadar se obravnava preklic odložitve izvršitve, sodišče obsojencu da možnost ustne izjave.¹⁷ Ko je odločba o preklicu sprejeta, jo obsojenec lahko izpodbija z neposredno pritožbo, ki mora biti vložena v tednu po tem, ko je bila obsojencu izročena odredba o preklicu.¹⁸ Če kraj prebivanja obsojenca ni znan in če vročitev na predpisan način ni mogoča, se sme odredba vročiti z javno objavo na oglasni deski sodišča. Vročitev se šteje za opravljeno po enem mesecu od objave. Takrat začne teči prej omenjeni rok enega tedna za vložitev neposredne pritožbe. Po poteku tega roka postane odredba o preklicu pravnomočna.¹⁹

33. Nemška vlada je na obravnavi pojasnila, da je treba obsojencu obvezno dati možnost izjave, tudi če se je z odločbo o preklicu, ki mu je bila vročena z javno objavo, dejansko seznanil šele po poteku enotedenskega roka. Iz nacionalne sodne prakse v zvezi s členom 33a StPO izhaja, da je treba v takšnem položaju obsojenca zaslišati, tako da ima možnost, da izpostavi svoje ugovore zoper preklic in predstavi nova dejstva. Po tem zaslišanju se postopek po uradni dolžnosti ali na zahtevo lahko vrne v stanje, v katerem je bil pred sprejetjem zadevne odločbe o preklicu.

2. „Podrobna pravila izvršitve zaporne kazni“ v sodni praksi ESČP

34. Kot je Sodišče navedlo v zadevi *Zdziaszek*,²⁰ iz sodne prakse ESČP izhaja, da se jamstva iz člena 6(1) EKČP ne uporabijo samo za razglasitev krivde, temveč tudi za določitev kazni.²¹

35. Vendar se glede na sodno prakso ESČP za vprašanja, povezana s *podrobnimi pravili izvršitve zaporne kazni*, člen 6(1) EKČP ne uporablja.²² Natančneje, ESČP je razsodilo, da se *kazenski del* člena 6(1) EKČP ne uporablja za pravdne spore v zvezi z odvzemom prostosti, ki načeloma ne zadevajo utemeljenosti „kazenske obtožbe“.²³

¹⁵ Člen 56f(1) StGB.

¹⁶ Člen 56f(2) StGB.

¹⁷ Člen 453(1), četrti stavek, StPO.

¹⁸ Člen 453(2), tretji stavek, StPO in člen 311(2) StPO.

¹⁹ Člena 40(1) ter 37(1) in (2) StPO in člena 186 ter 188 ZPO.

²⁰ Sodba z dne 10. avgusta 2017, *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, točka 87).

²¹ Ta jamstva zajemajo „celoten zadevni postopek, vključno z vrstami pravnih sredstev in določitvijo kazni“. Glej v tem smislu sodbo ESČP z dne 28. novembra 2013, *Aleksandr Dementijev proti Rusiji* (CE:ECHR:2013:1128JUD004309505, točka 23 in navedena sodna praksa).

²² ESČP, 3. april 2012, *Boulois proti Luksemburgu* (CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, točka 87).

²³ ESČP, 3. april 2012, *Boulois proti Luksemburgu*, CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, točka 85, in ESČP, 17. september 2009, *Enea proti Italiji* (CE:ECHR:2009:0917JUD007491201, točka 97).

36. Tako sta ESČP in nekdanja Evropska komisija za človekove pravice ocenila, da se zaščita iz člena 6(1) EKČP ne uporablja za postopke, kot so začasni izhod iz zapora, ki se odobri osebi, ki ji je odvzeta prostost,²⁴ amnestija,²⁵ odobritev pogojnega odpusta,²⁶ začasna izpustitev na prostost v okviru pripora²⁷ ali premestitev obsojenih oseb.²⁸ Enako velja za postopke preklica pogojne izvršitve kazni – tako vsaj kaže sodna praksa nekdanje Evropske komisije za človekove pravice.²⁹

37. Kot ugotavlja predložitveno sodišče, ta pristop sovпада s sodno prakso ESČP v zvezi s pojmom „kazen“ v smislu člena 7 EKČP.³⁰

38. Vendar pa je ESČP priznalo tudi, zlasti v okviru člena 7 EKČP, da razlikovanje med „kaznijo“ in ukrepom, povezanim z „izvršitvijo“ kazni, v praksi ni vedno jasno.³¹ ESČP je tako dopustilo uporabo člena 6(1) EKČP za ukrepe, ki so tesno povezani s kazenskim postopkom in pravnomočno določitvijo kazni.³²

39. Poleg tega ostajajo dvomi v zvezi z vprašanjem, ali so lahko ukrepi, povezani z izvršitvijo kazni, v določenih pogojih zajeti s *civilnim delom* člena 6(1) EKČP.³³ Čeprav v zadevi Boulois veliki senat ESČP ni odločil, da se uporablja člen 6(1) EKČP v njegovem civilnem delu, pa je ta odgovor povezan s tem, da naj „začasni izhod iz zapora“ ne bi bil pravica, saj je določanje tega, kaj je „pravica“, tesno povezano s tem, kako je ta opredeljena v nacionalnem pravnem sistemu.³⁴

40. Nazadnje, jamstva, ki so povezana z bolj specifično pravico obtoženca, da se udeleži svojega sojenja, v členu 6(1) EKČP niso izrecno navedena. Najprej jih je ESČP uvedlo v posebnem kontekstu kazenskega dela te določbe,³⁵ nato pa so bila pred kratkim razširjena še na civilni del.³⁶

B. Razlaga člena 4a Okvirnega sklepa

41. Vprašanje, ali postopek, ki se je zaključil z odločbo o preklicu, spada na področje uporabe člena 4a Okvirnega sklepa in ali je takšna odločba podobna *podrobnim pravilom izvršitve* kazni, si zadevni stranki razlagata različno.

24 ESČP, 3. april 2012, Boulois proti Luksemburgu (CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, točka 104).

25 ESČP, 13. maj 2003, Montcornet de Caumont proti Franciji (CE:ECHR:2003:0513DEC005929000).

26 Evropska komisija za človekove pravice, 7. maj 1990, A. proti Avstriji (CE:ECHR:1990:0507DEC001626690, točka 2 in navedena sodna praksa).

27 ESČP, Neumeister proti Avstriji, 27. junij 1968, (CE:ECHR:1968:0627JUD000193663, točki 22 in 23).

28 ESČP, 6. junij 2006, Szabó proti Švedski (CE:ECHR:2006:0627DEC002857803).

29 Evropska komisija za človekove pravice, 5. oktober 1967, X proti Zvezni republiki Nemčiji (CE:ECHR:1967:1005DEC000242865).

30 ESČP, 29. november 2005, Uttley proti Združenemu kraljestvu (CE:ECHR:2005:1129DEC003694603); ESČP, 10. julij 2003, Grava proti Italiji (CE:ECHR:2003:0710JUD004352298, točka 51); ESČP, 23. oktober 2012, Ciok proti Poljski (CE:ECHR:2012:1023DEC000049810, točka 33); ESČP, 12. februar 2008, Kafkaris proti Cipru (CE:ECHR:2008:0212JUD002190604, točka 142 in naslednje). Natančneje, glede različnih pogojev za pogojni odpust, ki se po državah članicah uporabljajo v okviru Okvirnega sklepa, ESČP, 23. oktober 2012, Giza proti Poljski (CE:ECHR:2012:1023DEC000199711, točke od 31 do 33).

31 Glej sodbo ESČP z dne 21. oktobra 2013, Del Río Prada proti Španiji (CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, točka 85 in naslednje), v kateri se med drugim sklicuje na svojo sodbo z dne 12. februarja 2008, Kafkaris proti Cipru, (CE:ECHR:2008:0212JUD002190604, točka 142).

32 ESČP, 1. april 2010, Buijen proti Nemčiji, CE:ECHR:2010:0401JUD002780405, točka 42 (glede premestitve obsojenih oseb). Glej tudi sodbo ESČP z dne 15. decembra 2009, Gurguchiani proti Španiji (CE:ECHR:2009:1215JUD001601206, točke 40, 47 in 48 (glede nadomestitve kazni zapora z izgonom z ozemlja države)). Ravno tako je ESČP odločilo, da se člen 6(1) EKČP uporablja za postopke, uvedene zaradi kaznivih dejanj, storjenih med izvrševanjem kazni in zaradi katerih se podaljša trajanje pripora (ESČP, 9. oktober 2003, Ezeh in Connors proti Združenemu kraljestvu, CE:ECHR:2003:1009JUD003966598).

33 Na podlagi katerega ima „vsakdo [...] pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih [...] odloča [...] sodišče“.

34 ESČP, 3. april 2012, Boulois proti Luksemburgu (CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, točki 89 in 101).

35 ESČP je poudarilo, da ta pravica izhaja iz namena in cilja člena 6 kot celote, pri čemer se je sklicevalo na točke (c), (d) in (e) odstavka 3, po katerih ima tisti, ki „je obdolžen kaznivega dejanja“, pravico, „da se brani sam“, „da zaslišuje oziroma zahteva zaslišanje [...] prič“ in „da ima brezplačno pomoč tolmača, če ne razume ali ne govori jezika, ki se uporablja pred sodiščem“, „kar brez njegove navzočnosti ni mogoče“. Glej zlasti sodbi ESČP z dne 12. februarja 1985, Colozza proti Italiji (CE:ECHR:1985:0212JUD000902480, točka 27), in z dne 1. marca 2006, Sejdivic proti Italiji (CE:ECHR:2006:0301JUD005658100, točka 81 in naslednje).

36 Glej sodbi ESČP z dne 14. marca 2014, Dilipak in Karakaya proti Turčiji (CE:ECHR:2014:0304JUD000794205, točke od 76 do 80), in z dne 8. oktobra 2015, Aždajić proti Sloveniji (CE:ECHR:2015:1008JUD007187212, točka 50).

42. S. Ardic trdi, da člen 4a velja za postopek preklica, kot je ta iz postopka v glavni stvari. Najprej navaja trditev, v skladu s katero se člen 6 EKČP uporablja za odločbe o preklicu. Glede „kazenskega dela“ člena 6 EKČP S. Ardic poudarja, da se postopki preklica lahko zaključijo s spremembo kazni v okviru takšnega postopka in da ima sodišče, ki odloča o preklicu, pri tem možnost proste presoje. Nadalje, možno naj bi bilo tudi, da bi se uporabljal tudi člen 6 EKČP v svojem civilnem delu, če je postopek preklica povezan s „pravico do svobode“. Vsekakor pa naj bi člena 47 in 48 Listine določala širšo zaščito, tudi če bi se bilo treba strinjati, da se člen 6 EKČP ne uporablja za postopek preklica. Natančneje, člen 47 Listine naj bi imel širši obseg, ki bi lahko zajemal postopek preklica, kot je ta iz postopka v glavni stvari. Člen 4a Okvirnega sklepa naj bi bilo treba razlagati na podlagi teh določb.

43. Irska vlada poudarja, da je treba v okoliščinah, v katerih preklic ni samodejen in v katerih ima sodišče neko diskrecijsko pravico, šteti, da na obravnavi, ki se nanaša na preklic pogojne izvršitve preostanka kazni, zoper osebo še vedno poteka kazenski postopek. V takšnih okoliščinah naj bi šlo za postopek, v katerem je bila izdana odločba, s katero je bila oseba, katere predaja se zahteva, pravnomočno obsojena (če uporabim izrazoslovje, ki ga je uporabilo Sodišče v točki 74 sodbe z dne 10. avgusta 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628). Irska vlada, ki se sklicuje na točko 91 sodbe z dne 10. avgusta 2017, Zdiaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629), meni, da gre za odločbo, ki določa obseg kazni. Po analogiji naj bi bilo treba v teh okoliščinah uporabiti preudarke, ki jih je Sodišče navedlo v točki 84 navedene sodbe Tupikas, ker je verjetno, da bo rezultat obravnave o preklicu odložitve izvršitve odvzem prostosti. Ob upoštevanju možnih posledic za posameznika naj bi tak postopek zadeval utemeljenost kazenske obtožbe v smislu člena 6(1) EKČP. V vsakem primeru naj bi se lahko dodelila višja raven zaščite na podlagi člena 47 Listine v skladu z njenim členom 53(2).

44. Nasprotno imajo nizozemsko državno tožilstvo, nizozemska in nemška vlada ter Komisija v bistvu enako stališče, v skladu s katerim odločbi o preklicu iz postopka v glavni stvari ne spadata na področje uporabe člena 4a Okvirnega sklepa. Prvič, to naj bi izhajalo zlasti iz točke 85 sodbe z dne 10. avgusta 2017, Zdiaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629). Po mnenju teh zadevnih strank upoštevni preizkus za namene člena 4a zadeva samo vprašanja, povezana s krivdo in kaznijo. Ločiti naj bi bilo torej treba med ugotavljanjem krivde/kazni poznejših postopkov, ki se nanašajo na podrobna pravila izvršitve izrečene kazni. Ker naj bi odločbi o preklicu pomenili podrobna pravila izvršitve, naj ne bi spadali na področje uporabe člena 4a Okvirnega sklepa. Drugič, v obravnavani zadevi je kazen določena in pravnomočna, medtem ko v zadevi Zdiaszek obseg kazni ni bil določen. Poznejši odločbi v zvezi s preklicem pogojne izvršitve naj z nobenega vidika ne bi spreminjali dveh pravnomočnih obsodb na dve kazni odvzema prostosti za eno leto in osem mesecev. Odločbi o preklicu naj bi navajali, kaj je treba izvršiti: preostali del prvotno izrečenih kazni. Tretjič, diskrecijska pravica sodišča naj bi veljala samo v okviru določitve kazni. To, da ima sodišče v postopku v glavni stvari možnost proste presoje pri preklicu pogojne izvršitve kazni, naj ne bi vplivalo na obseg kazni.

45. Tu predstavljene trditve kažejo, da vprašanje področja uporabe jamstev iz člena 6 EKČP in razmejitev tega, kaj spada med podrobna pravila izvršitve kazni, postavlja zapletene probleme. Ob upoštevanju sodne prakse ESČP sicer pojem „podrobna pravila izvršitve“ in njegove posledice ob upoštevanju uporabe kazenskega in civilnega dela člena 6 EKČP niso povsem jasni, še posebej kar zadeva odločbi o preklicu iz postopka v glavni stvari, kakor ju določa nemško pravo.

46. Toda po mojem mnenju ima v tej zadevi ta razprava le omejen pomen. Prepoznava tistega, kar predstavlja *podrobna pravila izvršitve* v smislu člena 6 EKČP, ni odločilnega pomena za odgovor na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga postavlja predložitveno sodišče, ki se namreč specifično nanaša na razlago člena 4a Okvirnega sklepa. Da bi predložitveno sodišče prejelo koristen odgovor, je zato pomembno, da se razloži člen 4a Okvirnega sklepa. Za to je treba obravnavati besedilo in sistem (1), zgodovino nastanka (2) in namen te določbe (3).

1. Besedilo in sistem

47. Pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, ki ga vsebuje besedilo člena 4a(1) Okvirnega sklepa, je treba razumeti kot samostojen pojem prava Unije.³⁷ Specifične vsebine pojma „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, vseeno ni mogoče natančno opredeliti zgolj iz besedila te določbe. Enako velja za pojem, ki je naveden v naslovu člena 4a Okvirnega sklepa, ki navaja samo „[o]dločbe, izdane na podlagi sojenja, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča“.³⁸

48. V teh okoliščinah je treba uporabiti besedilo in sistem celotnega člena 4a ter ostalih določb Okvirnega sklepa.

49. Prvič, člen 4a se uporablja za evropske naloge za prijetje, ki se nanašajo na *izvršitev* kazni ali ukrepa odvzema prostosti. Očitno je torej, da je ta določba upoštevana, samo če obstaja obsodilna odločba.³⁹ Tako obstaja izrecno razmerje med področjem uporabe te določbe in odločbo, ki mora biti izvršena.

50. V zvezi s tem več določb Okvirnega sklepa pojasnjuje pojem „odločba“, s katero se mora končati sojenje, v smislu člena 4a Okvirnega sklepa. Tako člen 8(1), pododstavka (c) in (f), Okvirnega sklepa med informacijami, ki jih mora vsebovati EPN, navaja „izvršljivo sodbo“ ali „katerokoli izvršljivo sodno odločbo z enakim učinkom“ ter „odmerjeno kazen“ v „končni sodbi“. Tudi v točki b (2) Priloge Okvirnega sklepa je omenjena „izvršljiva sodba“. Ti elementi kažejo, da se člen 4a izrecno nanaša na sojenje, v katerem je bila sprejeta *obsodilna sodba*, ki mora biti po mnenju Sodišča poleg tega pravno močna.⁴⁰

51. Drugič, različni primeri, ki so v členu 4a(1) Okvirnega sklepa določeni kot izjeme pri možnosti zavrnitve izvršitve ENP, pričajo, da je zadevno sojenje tisto, ki se zaključi z odločbo o krivdi in/ali kazni oziroma, drugače povedano, z odločbo, ki vsebuje sestavne elemente obsodbe.

52. Natančneje, člen 4a(1), pododstavek (b), Okvirnega sklepa navaja pravnega zastopnika in njegovo dejansko zastopanje na sojenju. Člen 4a(1)(c) Okvirnega sklepa se nanaša na položaj, v katerem zadevna oseba, potem ko je bila obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri se vsebina zadeve ponovno prouči, ne izpodbija odločbe ali ne zahteva ponovnega sojenja. Člen 4a(1)(d) ureja položaj, v katerem bo osebi odločba osebno vročena po predaji in bo takrat obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno prouči, in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe.

53. Iz tega sledi, da je v smislu člena 4a odločba, s katero se mora končati sojenje, „odločba, s katero je bila oseba, katere predaja se zahteva v okviru izvršitve evropskega naloga za prijetje, pravno močno obsojena“.⁴¹ Sodišče je v tem okviru opozorilo, da pojem „obsodba“ zajema razglasitev krivde in naložitev kazni ali drugega ukrepa odvzema prostosti.⁴²

37 Sodba z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točki 66 in 67).

38 Sodba z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točka 69).

39 Zato naj se ta jamstva ne bi uporabila v okviru ENP, ki je bil izdan zaradi kazenskega pregona. Glej v tem smislu sodbo z dne 29. januarja 2013, Radu (C-396/11, EU:C:2013:39, točki 39 in 40).

40 Sodba z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točki 71 in 72).

41 Sodba z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točka 74).

42 Sodba z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točka 78, ki se sklicuje na sodbo ESČP z dne 21. oktobra 2013, Del Río Prada proti Španiji, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, točka 123).

54. V zadevi *Zdziaszek* je Sodišče navedlo, da pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, vključuje tudi poznejši postopek, ki se zaključi s sodbo, s katero se izreče enotna kazen. V tem primeru je odločilni element ravno to, da se v takšnem postopku sprejme odločba, s katero je spremenjena *višina prvotno izrečene kazni*, pri čemer je imel avtor te odločbe v zvezi s tem na voljo neko polje proste presoje.⁴³ Pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, ki se razlaga v posebnem okviru člena 4a Okvirnega sklepa, se tako osredotoča na postopkovno fazo, ki zadeva vsebinsko proučitev zadeve, ki je odločilna za obsodbo zadevne osebe.⁴⁴

55. Na podlagi prej analiziranih elementov se lahko sklepa, da pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, ne vključuje poznejših postopkov po sojenju, ki se je zaključilo s pravnomočno obsodbo, če ti postopki ne vplivajo na ugotovitev krivde in določitev višine kazni.

2. Zgodovina nastanka člena 4a

56. Zgodovina nastanka in razvoja Okvirnega sklepa 2009/299 potrjuje, da člen 4a Okvirnega sklepa zadeva samo *specifično pravico do navzočnosti na sojenju*, ki se razume kot postopek, v katerem se pravnomočno določi obsodba (krivda in kazen).

57. Prvič, Okvirni sklep 2009/299, s katerim je bil vstavljen člen 4a, določa skupna pravila za priznanje in/ali izvršitev sodnih odločb „na podlagi sojenja, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča“.⁴⁵ Ta instrument je odziv na željo po okrepitvi pravice obtožencev do pravičnega sojenja, ki jo zagotavlja EKČP in ki zajema „pravico zadevne osebe, da je osebno navzoča na sojenju“.⁴⁶ Okvirni sklep 2009/299 in, natančneje, člen 4a sta tako osredotočena na *enega* od elementov, ki jih vključuje pravica do poštenega sojenja iz člena 6 EKČP, ki izhaja iz namena in cilja te določbe kot celote: na pravico obtoženca, da je osebno navzoč na sojenju, kakor jo razlaga ESČP.⁴⁷ Primeri, obravnavani v členu 4a, so odraz te sodne prakse.⁴⁸

58. Tako člen 4a Okvirnega sklepa kot fakultativni razlog za neizvršitev ENP, ki se nanaša na izvršitev izvršljive sodbe, ob upoštevanju cilja in vsebine Okvirnega sklepa 2009/299 specifično zajema jamstva, povezana s specifično pravico zadevne osebe, *da je osebno navzoča na sojenju*. Namen člena 4a namreč ni, da bi zajel *vsaj* postopkovna jamstva, ki izhajajo iz člena 6 EKČP (niti, po analogiji, potencialno širša jamstva, ki izhajajo iz členov 47 in 48 Listine), kot elemente, s katerimi bi bilo mogoče utemeljiti zavrnitev izvršitve ENP. Člen 4a se nanaša izključno na jamstva, ki so povezana s pravico do navzočnosti na sojenju.

43 Sodba z dne 10. avgusta 2017, *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, točka 96).

44 Glej v tem smislu sodbi z dne 10. avgusta 2017, *Tupikas* (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točki 87 in 89), in z dne 10. avgusta 2017, *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, točka 98).

45 Člen 1(3) Okvirnega sklepa 2009/299.

46 Uvodna izjava 8 Okvirnega sklepa 2009/299.

47 To izhaja tudi iz naslova Okvirnega sklepa 2009/299: „o spremembi okvirnih sklepov [...] zaradi krepitev procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v nenavzočnosti zadevne osebe.“

48 Glej moje sklepne predloge v zadevi *Dworzecki* (C-108/16 PPU, EU:C:2016:333, točka 69 in naslednje, ter navedena sodna praksa ESČP).

59. Drugič, to, da je edini predmet člena 4a Okvirnega sklepa kazenski postopek, v katerem se vsebinsko odloči o obsodbi, potrjuje tudi pripravljalno gradivo. V prvotnem besedilu te določbe, kot izhaja iz pobude držav članic, po kateri je bil sprejet Okvirni sklep 2009/299, je bil namreč uporabljen širši izraz „postopek“, ki ga je na koncu nadomestil natančnejši izraz „sojenje“.⁴⁹

60. To, da ni bilo zaslišanja v okviru poznejšega postopka po sojenju, kot je postopek razveljavitve odločbe o pogojni izvršitvi kazni, torej ne pomeni, da postane izvršljiva sodba, ki je bila izrečena na sojenju, sodba *in absentia* oziroma sodba, izrečena v nenavzočnosti, v smislu člena 4a Okvirnega sklepa.

3. Teleološka razlaga

61. Kar zadeva teleološko razlago, je treba člen 4a Okvirnega sklepa razlagati z vidika njegovih splošnih ciljev in splošnih ciljev Okvirnega sklepa 2009/229.

62. Cilj sprememb, ki so bile uvedene z Okvirnim sklepom 2009/299, je bil dvojen. Šlo je za okrepitev procesnih pravic oseb, zoper katere poteka kazenski postopek, poenostavitev pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah ter zlasti izboljšanje vzajemnega priznavanja sodnih odločb med državami članicami.⁵⁰

63. Kar zadeva poenostavitev pravosodnega sodelovanja, iz uvodne izjave 3 Okvirnega sklepa 2009/299 izhaja, da je zakonodajalec Unije želel odpraviti položaj, določen v členu 5 prvotne različice Okvirnega sklepa 2002/584, v skladu s katerim je moral izvršitveni organ preveriti, ali so zagotovila, dana glede možnosti zaprositi za ponovno obravnavo zadeve, zadostna.⁵¹

64. Ravnoesje med tem ciljem in med ciljem okrepitve procesnih pravic oseb je zagotovljeno predvsem z uporabo zahtev, ki jih določa člen 4a glede elementov, ki izhajata iz jedra sojenja, to sta krivda in kazen. V zvezi s tema elementoma se uporablja večja zaščita v primeru obsodb, izrečenih v nenavzočnosti.

65. Če bi se te zahteve razlagale široko in prek meja sojenja v smislu člena 4a Okvirnega sklepa, bi se s tem lahko spremenilo to občutljivo ravnoesje, ki se skuša doseči z Okvirnim sklepom kot celoto in s spremembami iz leta 2009. Takšen pristop bi namreč lahko povzročil, da bi izvršitveni pravosodni organi proučili vse sekundarne elemente postopka, povezane s sojenjem, tudi če bi se ti elementi pojavili po pravnomočni sodbi ali celo pred začetkom sojenja.

⁴⁹ Izrazi „*proceedings*“ (angleščina), „*procédure*“ (francoščina), „*proceso*“ (španščina), „*Verfahren*“ (nemščina), „*procedimento*“ (italijanščina) [...] se pojavljajo v besedilu pobude Republike Slovenije, Francoske republike, Češke republike, Kraljevine Švedske, Slovaške republike, Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske ter Zvezne republike Nemčije za sprejetje okvirnega sklepa Sveta 2008/.../PNZ izvrševanju odločb, izdanih v nenavzočnosti, in spremembi Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ o evropskem nalogu za prijete in postopkih predaje med državami članicami, Okvirnega sklepa 2005/214/PNZ o uporabi načela vzajemnega priznavanja denarnih kazni, Okvirnega sklepa 2006/783/PNZ o uporabi načela vzajemnega priznavanja odredb o zaplembi in Okvirnega sklepa 2008/.../PNZ o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (UL 2008, C 52, str. 1). Po odzivih držav članic (glej dokument Sveta 6501/08, opomba 21) je to izrazoslovje nadomestil jasen ožji pojem (in sicer po vrsti izrazi „*trial*“, „*procès*“, „*juicio*“, „*Verhandlung*“, „*processo*“, itd.), ki so uporabljeni v besedilu Okvirnega sklepa 2009/299).

⁵⁰ Uvodna izjava 15 in člen 1 Okvirnega sklepa 2009/299. Glej zlasti sodbo z dne 16. julija 2015, Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 36 in navedena sodna praksa).

⁵¹ Glej v tem smislu sodbo z dne 26. februarja 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, točka 41).

66. Kot ugotavlja predložitveno sodišče, je seveda mogoče trditi, da ima odločba o preklicu pogojne izvršitve preostanka kazni odvzema prostosti za zadevno osebo velike posledice. Toda s praktičnega vidika bi se s tem, ko bi se predaja podredila pravici do izjave v okviru postopka, ki se je zaključil z odločbama o preklicu, kot sta ti iz postopka v glavni stvari, povzročilo oviranje delovanja sistema Okvirnega sklepa v vseh primerih, v katerih obsojenec, ki ga ni več na ozemlju države članice, ki je izrekla obsodbo (in ki o spremembi prebivališča ni obvestil organov), ni upošteval spremljevalnih ukrepov.

67. Ob tem lahko za vsak primer dodam, da je v pravu Unije določen poseben mehanizem, s katerim je osebam, za katere veljajo spremljevalni ukrepi, omogočen odhod v druge države članice ob upoštevanju teh ukrepov.⁵²

C. Postopek razveljavitve odločbe o pogojni izvršitvi kazni

68. Iz prej navedenih preudarkov izhaja, da pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu člena 4a Okvirnega sklepa zajema sojenje (prva ali pritožbena stopnja), ki se je zaključilo z izvršljivo sodbo, s katero je bila izrečena obsodba (krivda in kazen), pri čemer ta sodba predstavlja podlago za kazen odvzema prostosti, katere izvršitev je predmet ENP. Iz takšne razlage izhaja sklep, da se člen 4a Okvirnega sklepa ne uporablja za poznejši postopek po sojenju, ki se je zaključilo s pravnomočno obsodilno odločbo, če tak postopek ne more vplivati na ugotovitev krivde ali določitev višine kazni.

69. Ob upoštevanju teh elementov se zdi, da razveljavitev odločbe o pogojni izvršitvi preostanka kazni odvzema prostosti, kot jo je predstavilo predložitveno sodišče in pojasnila nemška vlada, ni zajeta v členu 4a Okvirnega sklepa.

70. Prvič, iz predložitvene odločbe izhaja, da zadevni odločbi o preklicu nista spremenili obsega izrečenih kazni, določenih s pravnomočnima sodbama, ki predstavljata podlago za zadevni ENP. Edina izvršljiva sodba na osnovi ENP namreč ostaja obsodilna sodba. Odločbi o preklicu ne zajemata nove vsebinske odločitve, ki bi predstavljala podlago za ENP. Odločb o preklicu ni mogoče obravnavati ločeno od sodb, ki vsebujeta elemente, povezane s pravnomočno izrečeno krivdo in kaznijo, in katerih izvrševanje še vedno traja.⁵³

71. Drugič, odločbi o preklicu ponovno aktivirata kazni, ki sta bili pravnomočno izrečeni ob obsodbi, čeprav sta bili pozneje ob določenih pogojih odloženi. Nato se aritmetično izračuna število preostalih dni, ki jih je treba še prestati glede na dolžino že prestane kazni. Diskrecijska pravica, ki jo imajo v zvezi s tem pravosodni organi odreditvene države članice, se ne nanaša na elemente obsodbe, kamor spadata krivda in kazen.

72. Tretjič, namen takšnega postopka preklica je drugačen od namena sojenja, ki se je zaključilo s sodbo, ki se nanaša na krivdo in kazen. Postopek preklica ter možnost proste presoje, ki jo ima sodišče v tem posebnem okviru, zadevata presojo izpolnjevanja pogojev za pogojno izvršitev kazni ter upoštevnost določitve drugih dodatnih pogojev. Ne nanašata se na krivdo in kazen, ki sta bili pravnomočno izrečeni med sojenjem.⁵⁴

52 Okvirni sklep Sveta 2008/947/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb in pogojnih odločb zaradi zagotavljanja nadzorstva nad spremljevalnimi ukrepi in alternativnimi sankcijami (UL 2008, L 337, str. 102), zlasti uvodna izjava 14 in člen 5(2).

53 Glej, ob drugačnem kontekstu uporabe načela *ne bis in idem*, sodbo z dne 18. julija 2007, Kretzinger (C-288/05, EU:C:2007:441, točka 42), v skladu s katero je treba „pogojn[o] zaporn[o] kazen [...] šteti kot ‚v postopku izvrševanja‘, odkar je sodba postala izvršljiva in v času preizkusne dobe“.

54 Glej moje sklepne predloge v zadevi Zdiazszak (C-271/17 PPU, EU:C:2017:612, točke 53, 67 in 68).

D. Spoštovanje temeljnih pravic, ki presegajo člen 4a

73. Čeprav sta postopka preklica iz postopka v glavni stvari poznejša od sojenja v smislu Okvirnega sklepa in tako ne spadata na področje uporabe člena 4a tega okvirnega sklepa, to ne povzroči neobstoja postopkovnih jamstev na tej stopnji.

74. Če sistem Okvirnega sklepa temelji na obojestranskem zaupanju, pa je postalo čedalje očitneje, da ne gre za slepo zaupanje. Zaupanje, na katerem sloni načelo vzajemnega priznavanja, temelji na trdni podlagi, ki je osnovana na enakovrednih standardih in skupni odgovornosti.

75. V tem okviru in, natančneje, v zadevah, predloženih Sodišču, se razprava osredotoča na vlogo izvršitvenega sodišča in, natančneje, na njegove možnosti, da zavrne izvršitev ENP zaradi tveganja kršitve temeljnih pravic v odreditveni državi članici. Toda tudi ta država ima obveznosti, katerih ključni pomen se ne sme podcenjevati.

76. Prvič, domneva enakovredne (vendar ne iste) zaščite, na kateri temelji načelo legitimnih pričakovanj, stoji na trdnih pravnih temeljih. Vse države članice so pristopile k EKČP in morajo dejansko zagotavljati spoštovanje vseh jamstev, ki iz nje izhajajo, in to neodvisno od tega, ali je neki določen postopek povezan z izvršitvijo ENP ali ne.

77. V teh okoliščinah to – če to, da v okviru postopka preklica pogojne izvršitve kazni odvzema prostosti ni bilo predhodnega zaslišanja, ni razlog za zavrnitev izvršitve ENP v skladu s členom 4a Okvirnega sklepa – nikakor ne pomeni, da pravice do izjave ni treba upoštevati. Ta obveznost namreč spada med obveznosti, ki jih ima odreditvena država članica. Ravno v okviru teh njenih obveznosti je treba ščititi temeljne procesne pravice, vključno s pravico do izjave, v okviru izvajanja nacionalnih postopkov in vrst pravnih sredstev.

78. Glavno vlogo odreditvene države članice na področju procesnih pravic znotraj sistema ENP poudarja člen 1(2) Okvirnega sklepa 2009/299, v skladu s katerim ta okvirni sklep „ne spreminja niti obveznosti spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 Pogodbe, vključno s pravico do obrambe oseb, zoper katere poteka kazenski postopek, niti obveznosti, ki so v tem smislu naložene pravosodnim organom“. Ta določba, ki ima enak obseg kot tista iz člena 1(3) Okvirnega sklepa, se nanaša na obveznosti, ki jih imata tako odreditvena država članica kot izvršitvena država članica.⁵⁵ Prej navedene določbe tako ne pomenijo, da mora biti ob vsakem tveganju neupoštevanja temeljne pravice izvršitev zavrjnena, je pa vseeno njihov namen zagotoviti, da se raven zaščite temeljnih pravic ne spremeni zaradi tega, ker je zoper zadevno osebo izdan ENP.

79. Nemško pravo, kot ga je razložila nemška vlada, na ta način zagotavlja pravico do izjave v okviru zadevnega postopka preklica, in sicer tudi po predaji, če zadevna oseba ni bila zaslišana med tem postopkom.

80. Drugič, poudariti je treba, da vzajemno zaupanje sicer pomeni, da je od držav članic mogoče pričakovati, da bodo domnevale, da druge države članice spoštujejo temeljne pravice,⁵⁶ vendar to ni neizpodbojna domneva. Okvirni sklep je del pravnega reda Unije kot Unije prava, ki spoštuje temeljne pravice, katerega temeljni gradnik je sodna praksa Sodišča, kakor izhaja zlasti iz zadev Aranyosi in

⁵⁵ Sodbi z dne 16. julija 2015, Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 53), in z dne 30. maja 2013, F (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, točka 40).

⁵⁶ Glej v tem smislu mnenje 2/13 z dne 18. decembra 2014 (EU:C:2014:2454, točka 191).

Căldăraru.⁵⁷ Ta sodna praksa priznava obveznost izvršitvene države članice, da mora preložiti odločitev o predaji – ali postopek predaje končati – po konkretni in natančni presoji resnih in dokazanih razlogov, ki kažejo na resnično tveganje hudih kršitev temeljnih pravic.⁵⁸ Toda v dejanskem in pravnem okviru te zadeve je takšen položaj zgolj hipotetičen.⁵⁹

81. Na koncu je nujno treba opozoriti na pomen komunikacije med izvršitvenimi organi in odreditvenimi organi, kot jo določa člen 15(2) Okvirnega sklepa. Kot je Sodišče že večkrat poudarilo, ta določba, ki izvršitvenemu pravosodnemu organu omogoča, da zahteva dodatne podatke, predstavlja ključni del pravosodnega sodelovanja, ki je osnova sistema vzajemnega priznavanja.⁶⁰ V teh pogojih naj bi sodišče izvršitvene države članice, preden zavrne izvršitev ENP, pridobilo podatke na načine, ki jih predvideva ta določba.⁶¹

VI. Predlog

82. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je predložilo Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska), odgovori:

Pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu člena 4a(1), uvodni stavek, Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009, je treba razlagati tako, da ne vključuje postopka razveljavitve odločbe o odložitvi izvršitve kazni odvzema prostosti zaradi neupoštevanja pogojev odložitve, če takšna razveljavitev ne vpliva na odločbo o krivdi ali kazni, na podlagi katere je bil izdan evropski nalog za prijetje.

i — Točka 10 teh sklepnih predlogov je bila spremenjena zaradi tipkarske napake, ugotovljene po prvi spletni objavi dokumenta. Datum „13. junija 2015“ je bil popravljen in nadomeščen z „13. junija 2017“.

⁵⁷ Sodba z dne 5. aprila 2016 (C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198). Glej po analogiji, v okviru pravice do azila, sodbo z dne 21. decembra 2011, N. S. in drugi (C-411/10 in C-493/10, EU:C:2011:865), in v novejši sodni praksi sodbo z dne 16. februarja 2017, C. K. in drugi (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127).

⁵⁸ Takšna možnost je bila zaenkrat priznana le glede (absolutne) pravice iz člena 4 Listine. Glej tudi sodbo ESČP z dne 23. maja 2016, Avotņš proti Latviji (CE:ECHR:2016:0523JUD001750207, točka 116). Glede vprašanja uporabe takšnega pristopa za pravice, ki jih zagotavlja člen 6 EKČP, glej sklepe generalne pravobranilke E. Sharpston v zadevi Radu (C-396/11, EU:C:2012:648).

⁵⁹ Spomniti je treba, da ob upoštevanju člena 6(1) EKČP ESČP „ne izključuje, da lahko odločba o izročitvi na področju tega besedila *izjemoma* predstavlja težavo, kadar je ubežniku bilo *očitno odrečeno sodno varstvo* ali obstaja tveganje za to“ (7. julij 1989, Soering proti Združenemu kraljestvu, CE:ECHR:1989:0707JUD001403888, točka 113) (moj poudarek). Ta pristop glede na Okvirni sklep je ESČP potrdilo v svoji odločbi z dne 4. maja 2010, Stapleton proti Irski (CE:ECHR:2010:0504DEC005658807, točka 25), in pri tem je upoštevalo, da si je v tem kontekstu odreditvena država članica prizadevala za upoštevanje obveznosti iz člena 6 EKČP.

⁶⁰ Sodbe z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru (C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, točke od 95 do 98), z dne 24. maja 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, točka 53), z dne 1. junija 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, točki 65 in 66), in z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točka 91).

⁶¹ Za nadaljnje podrobnosti glej moje sklepne predloge v zadevi Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:612, točke od 88 do 113).